

Néhány művészettörténész természetesen sziszifuszi küzdelmet folytat a televízióban azért, hogy értékes művek bemutatásával közelebb hozza a képzőművészetet, sőt a kortárs képzőművészetet is igyekeznek befogadhatóvá szelídíteni. S mindez nem hiábavaló: a szoktatás rendkívül fontos mozzanat a kultúra befogadásának folyamatában. Bár a képzőművészeti műsorok nézettsége nem magasabb két-három százaléknál, ez akkor is tömegeket jelent, akár egy kiállítás látogatóinak számához képest is.

Az angol bűnügyi vagy ismeretterjesztő filmek nemcsak műfajilag jobb minőségűek, mint hazai filmjeink, hanem vizuálisan is fölülmúlják azokat. Ezzel szemben nagy nézettségű hazai műsoraink mintha a kellékes, a berendező, az operatőr, a látványra, az összképre figyelő szakember közreműködése nélkül jöttek volna létre; s mindez nem lehet csupán pénzkérdés. A munkahelyek berendezésénél is hasonló a helyzet: a titkárnői ízlés és az adminisztrációs terror határozza meg a kutatóhelyek és oktatási intézmények berendezését. A kereskedelem arra hivatkozik, hogy az emberek az ócska, az olcsó, az igénytelen árut vásárolják. A gyár a kereskedőkre mutogat, s ebben a felelősséget a másokra hárító körforgásban marad a változatlanul alacsony képzőművészeti színvonal.

Elhanyagoljuk a vizuális kultúrára való nevelést az iskolában is: a gyerekek sematikus rajzoktatásban vesznek el maradék kreativitásukat, fantáziájukat. Holott más országokban az iskolában tanítanak környezetkultúrát, formatervezést, ünnepi dísz tárgykészítést is. Ugyanis információink négyötödét vizuális úton szerezzük meg. A gazdaság, a pénz, a haszon és az áru előtérbe kerülésével még inkább romlott a vizuális kultúra helyzete. A képek özönében eltompult nemzedékek intellektuális fogékonysága csökken. Egymást hatálytalanítják a képek, s ebbe a képözönbe bármi, vagy annak ellenkezője is belefér. A vizuális káoszban rendet teremteni nagyon nehéz. Az ehhez vezető úton tett első lépés a vizuális analfabetizmus fől számolása lenne.

BÁLINT V. ÁGNES

Kő-Krisztus

*Mennyi a fájdalom a kő-Krisztus arcán!
Elrobanunk mellette, vagy
üdvözöljük, mint az útmenti fát,
nem körülményesen, inkább zavartan.*

*Aztán a döbbenet.
A megtorpanás.*

*Halálosan komoly arcára,
halálosan komoly szájszegletébe
egy kis mosolyt, valamekkorát,
miért nem rajzoltál, Uram?*